

Ředitelé škol a vzdělávacích organizací se připojují k otevřenému dopisu ministru školství

Tisková zpráva – Praha, 5.11.2020

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR na konferencích Národního pedagogického institutu ČR (15. října) a organizace META, o.p.s. (22. října) představilo návrh nové systémové podpory jazykové přípravy žáků cizinců. Ačkoliv se ministerstvo v nově schválené Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ plánuje zaměřit na snižování nerovností ve vzdělávání, navrhované změny v zatím představené podobě však povedou k jejich zvyšování.

"Představený návrh je pro nás velké zklamání, jde proti usnesení Rady vlády pro lidská práva z 1. 9. 2020, neboť nezajišťuje systémovou podporu při integraci dětí cizinců do škol, dokonce by situaci většiny z nich zhoršoval," komentuje předsedkyně vládního Výboru pro práva cizinců Magda Faltová.

Ředitelé škol, představitelé platforem, vzdělávacích institucí a nevládních organizací se připojují k návrhům na změny navrženého systému a v otevřeném dopise upozorňují ministra školství na negativní dopady současných navrhovaných změn na děti a žáky bojující s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. Návrh počítá se zavedením jazykové přípravy ve školách s vyšším procentním zastoupením žáků cizinců. Bohužel ale opomíjí situaci více než 90 % škol v ČR, které mají žáků jen několik, ale přesto je musí vzdělávat. Ministerstvo sice navrhuje v regionech zavést spádové školy, kam by měli žáci za jazykovou výukou dojíždět, případně se jí účastnit online. Zapomíná ale, že nejvíce je žáků na prvním stupni a ti do vzdálených škol sami dojíždět nebudou. Kritiku sklízí také opomíjení dětí s nedostatečnou znalostí jazyka s občanstvím ČR. A pak také žáků cizinců, kteří chodí do českých základních škol více jak 12 měsíců. Ti by neměli nárok na žádnou podporu. Účastnit se výuky přitom stále musí, ale kvůli nedosažitelné jazykové přípravě zcela bez porozumění obsahu.

Kromě nového systému hrozí také omezení podpory ve výuce v rámci inkluze, za kterou ministerstvo nedávno sklidilo kritiku. V případě žáků s neznalostí jazyka by žáci přišli o podporu pedagogickou intervencí, asistenty pedagoga, ale i podporu v běžné výuce individuálním přístupem podle individuálního vzdělávacího plánu.

"Doufali jsme, že nový systém bude příležitost konečně zlepšit situaci škol vzdělávajících žáky s OMJ a samozřejmě samotných žáků, kteří jsou dlouhá léta opomíjeni. Návrh ovšem zlepší situaci pouze v desetině z těchto škol, zejména ve velkých městech. Zbývajícím školám se situace nezlepší nebo se dokonce zhorší. A dětí, které budou sedět ve školách bez porozumění, bude stále příliš mnoho," dodává programová ředitelka METY Kristýna Titěrová.

V otevřeném dopise odborníci upozorňují, že navrhované změny zásadním způsobem negativně dopadnou na úspěšnost všech žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. A to především proto, že veškerá pozornost je věnována pouze výuce češtiny v krátkodobé jazykové přípravě, ale opomíjí pro školní úspěšnost zásadní dlouhodobou podporu (akademického) jazyka v rámci běžné výuky. Ta by těmto žákům měla být poskytována paralelně s jazykovou přípravou formou úprav obsahu, metod a hodnocení ve vzdělávání. Ideálně bez nutnosti doporučení z poraden.

"Vůči dětem s OMJ máme ohromný dluh. Zajistit někoho, kdo by přijel každý týden za nimi do školy a se zvládnutím češtiny by jim pomohl, bych považovala za první splátku toho dluhu. Na výuku češtiny jako druhého jazyka potřebujete odborníka s příslušným vzděláním. Školy by neměly mít problém ho zajistit – měl by na starost žáky v několika školách a pravidelně by za nimi jezdil. To by mělo obrovský význam pro žáky s OMJ i pro metodickou podporu jejich učitelů," doplňuje předsedkyně Učitelské platformy Petra Mazancová.

V současné době je podle odhadů odborníků na základních školách přibližně 18 tisíc žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. Tito žáci jsou významně **ohroženi školní neúspěšností**, na což opakovaně upozorňují mezinárodní testy, v ČR především výsledky jednotných zkoušek a v praxi se to také zcela jasně projevilo v průběhu jarní krize v rámci dálkového vzdělávání. Právě z těchto zkušeností jasně vyplývá, že vzdělávací systém potřebuje mít vybudovanou skutečně systémovou podporu rozvoje jazyka těchto žáků, která by umožnila funkční podporu pro pedagogy a zajistila i rovný přístup žáků s OMJ ke vzdělávání. Navrhované změny ale naopak povedou k jeho snižování.

„Děti s odlišným mateřským jazykem potřebují spravedlivou a funkční podporu proto, aby mohly naplnit svůj vzdělávací potenciál. Systémové řešení jejich efektivní podpory je třeba nastavit neprodleně, a to ve spolupráci s experty, kteří mají o potřebách dětí s odlišným mateřským jazykem dlouhodobé poznatky a vytrvale nabízí Ministerstvu školství pomoc s nastavením funkčního systému podpory dětí s OMJ,“ dodává Klára Šimáčková Laurenčíková, předsedkyně vládního Výboru pro práva dítěte.

Otevřený dopis k přečtení naleznete [zde](#).

Prohlédněte si také [infografiku](#), která shrnuje **pro a proti nového systému**, potřeby škol a jak by vypadala podpora v regionech, pokud by byl návrh takto přijat.

Zároveň doporučujeme prohlédnout si [infografiku k současné situaci na ZŠ](#), kde je znázorněno, jak vypadala podpora žáků s OMJ v roce 2019 a na co systém navazuje.

Chcete se zapojit i Vy? Podpořte online petici svým podpisem [zde!](#)

Kontakt pro média

Kristýna Titěrová, programová ředitelka META, o.p.s., 771 153 555, titerova@meta-ops.cz

Magda Faltová, předsedkyně vládního Výboru pro práva cizinců, 731 584 126, faltova@migrace.com

O METĚ

META je nevládní nezisková organizace, která od roku 2004 podporuje cizince v rovném přístupu ke vzdělávání a pracovní integraci. Pomáhá rodinám se zorientovat v českém vzdělávacím systému a realizuje kurzy češtiny různých úrovní. Pedagogům poskytuje metodickou podporu a poradenství v oblasti vzdělávání a začleňování dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Jejich dlouhodobým cílem je zajistit plynulý integrační proces, během něhož se žákům, kteří pocházejí z odlišného jazykového a kulturního prostředí, dostává odpovídající podpory ukotvené v českém vzdělávacím systému.

...META*~

###